

ימים רבים הם? אלא שלשה ימים זה אחר זה נקראים ימים רבים. גם כן, כי תצור אל עיר ימים רבים - שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. בא ואצוף על (כל) בני ביתי: לא תשחית את עצה - זה תלמיד חכם שהוא בעיר, שהוא עץ החיים, אילן שנותן פרות.

דבר אחר את עצה - אותו שנותן עצה לעיר להנצל מן הדין ומלמד אותם דרך שילכו בה, ועל זה לא תשחית את עצה לנדם עליו גרון. לנדם עליו דין, ולא להושיט עליו חרב ליהטת, חרב שנונה, אותה שהורגת שאר אנשי העולם. פי ממנו תאכל. וכי אותו מחבל אוכל ממנו? לא. אלא פי ממנו תאכל, אותו סלע קשה, אותה שכל רוחות חזקות וקדושות יוצאות ממנה, שאין הנאה ותאנה לרוח הקדש בעולם הזה אלא תורתו של אותו צדיק. כפיכול הוא מפרנס אותה ונותן לה מזון בעולם הזה יותר מכל קרבנות העולם.

בקרבן מה פתוב? (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי אכלו רעים. ומיום שנחרב בית המקדש ובטלו הקרבנות, אין לו לקדוש ברוך הוא אלא אותם דברי תורה, והתורה שמתחדשת בפיו. בשביל כך פי ממנו תאכל, ואין לה מזון בעולם הזה אלא ממנו ומאותם שפמותו. וכיון שפמנו תאכל והוא זן אותה - אתו לא תכרת. תהיה (שמיר) זהיר בו שלא תתקרב אליו.

כי האדם עץ השדה - זה נקרא אדם שנודע מעלה ומטה. עץ השדה - עץ גדול ותקיף שאותו שדה אשר ברכו ה', (ה) סמוף עליו, אילן שנודע לאותו שדה שפתוב לא תשחית את עצה, אותו

אוף הכי כי תצור אל עיר ימים רבים, תלתא יומין דא בטר דא, דאשתמודעא דבר במתא. תא ואפקיד לך על (כל) בני ביתי. לא תשחית את עצה, דא תלמיד חכם דדא איהו במתא, דאיהו אילנא דחיי, אילנא דיהיב איבין.

דבר אחר את עצה, ההוא דיהיב עיטא למתא, לאשתזבא מן דינא, ואוליה לון ארחא דיהכון בה, ועל דא לא תשחית את עצה לנדות עליו גרון, לנדחא עליה דינא, ולא לאושטא עליה חרבא מלהטא, חרבא משננא, ההיא דקטלא לשאר אינשי דעלמא. פי ממנו תאכל. וכי ההוא מחבלא אכיל מניה, לא אלא כי ממנו תאכל, ההיא טנרא תקיפא, ההיא דכל רוחין תקיפין וקדישין נפקין מנה, דלית הנאה ותיאובתא לרוח קדשא בהאי עלמא, אלא אורייתא דההוא זפאה, כפיכול איהו מפרנס לה, ויהיב לה מזונא בהאי עלמא, יתיר מפל קרבנין דעלמא.

בקרבן מה כתיב. (שיר השירים ה) אכלתי יערי עם דבשי אכלו רעים. ומיום שנחרב בית המקדש ובטלו הקרבנות, אין לו לקדוש ברוך הוא, אלא אינון מלין דאורייתא, ואורייתא דאתחדשא בפומיה, בגין כך פי ממנו תאכל, ולית לה מזונא בהאי עלמא, אלא ממנו, ומאינון דכוותיה. וכיון דממנו תאכל, ואיהו זן לה, אותו לא תכרות, הוי (שמיר) זהיר ביה, דלא תקרב ביה.

כי האדם (דף ר"ב ע"ב) עץ השדה, דא אקרי אדם דאשתמודע עילא ותתא. עץ השדה, אילנא רברבא ותקיף דההוא (בראשית כז) שדה אשר ברכו יי (דא) סמוף עליה, אילן דאשתמודע לההוא שדה תדיר. לבא מפניך במצור, מלה דא תמיד. לבא מפניך במצור - דבר זה חזר לראש הפסוק שפתוב לא תשחית את עצה, אותו